

N:o 64.

Ank. till Riksd. Kansli den 13 April 1881, kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af väckt motion i fråga om rättighet för tjänsteman, som blifvit till riksdagsman utsedd, att af statens medel erhålla godtgörelse för bekostande af vikaries aflöning.

(1:a och 2:a U. A.)

Uti en inom Andra Kammaren väckt och till Stats-Utskottet remitterad motion (N:o 159) har Herr *Pehr Pehrsson* i Törneryd föreslagit, att Riksdagen måtte besluta, att embets- eller tjänsteman, som blifvit till riksdagsman vald, skall vara skyldig att under den tid, han vid Riksdagen sig uppehåller, sjelf bekosta sin vikaries aflöning, samt att någon godtgörelse af statsmedel till följd deraf icke må för sådant ändamål användas.

För att lemna någon ledning vid bedömandet af frågan, huruvida embets- eller tjänsteman, som blifvit till riksdagsman utsedd, må ega grundade anspråk att af statens medel erhålla godtgörelse för bekostande af vikaries aflöning under den tid han vistas vid Riksdagen, anser sig Utskottet böra erinra derom, att Konstitutions-Utskottet vid 1868 års riksdag uti 1 punkten af sitt under N:o 1 afgifna memorial lemnat en fullständig utredning af denna fråga. Utskottet upplyste nemligen, att det visserligen vore en häfdvunnen praxis, att embets- och tjänstemän äfven under tider, då de äro af tillfälliga allmänna uppdrag förhindrade att utöfva sina befattningar, egde att uppbära sina löner oafkortade. Om det äfven lemnades å sido, att denna praxis icke omedelbart grundade sig på någon lag eller uttrycklig föreskrift, qvar-

Bih. till Riksd. Prot. 1881. 4 Saml. 1 Afd. 41 Häft.

stode dock den omständigheten, att de billighetsskäl, hvilka föranledt grundsatsens tillämpning på andra fall, icke egde samma giltighet i fråga om embetsmäns hinder af riksdagsmannabefattning. Riksdagsordningens 12 § hade nemligen i fråga om Första Kammaren satt den rättighet att afsäga sig riksdagsmannaupdraget, som tillkomme dess ledamöter, i närmaste sammanhang med skyldigheten att utan arfvode fullgöra detsamma, och hade tydligen velat hänvisa på nämnda rättighet såsom en laglig utväg att befria sig från uppdraget. Hvad åter anginge Andra Kammaren, så hade 23 § Riksdagsordningen lika för alla bestämt den ersättning, som bör komma ledamöterna i nämnda Kammare till godo för deras ekonomiska uppoffringar, utan afseende derå, att dessa vore vida större för den ene än för den andre; och då den enskilde riksdagsmannen icke kunde af allmänna medel utöfver det bestämda beloppet bekomma någon ersättning för den förlust, som möjligen kunde genom en längre tids hinder för vården af de enskilda angelägenheterna drabba honom, så syntes ej heller skäl vara för handen, att embetsmannen skulle åtnjuta någon lindring i de uppoffringar för tjenstens uppehållande under riksdagstiden, som honom enligt lag ålåge.

Då Utskottet för sin del icke kunnat undgå att gilla de skäl, hvilka sålunda blifvit anförda mot beviljandet af särskild ersättning åt embets- eller tjensteman, som blifvit till riksdagsman utsedd, för den utgift, han får vidkännas till bekostande af vikaries aflöning under den tid han bevistar riksdag, samt denna åsigt jemväl blifvit vid 1874 års riksdag af Andra Kammaren godkänd, ehuru väl ett då väckt förslag i enahanda syfte med det nu föreliggande genom olika beslut mellan Kamrarne förföll, har Utskottet ansett sig böra hemställa,

att Riksdagen måtte besluta, att embets- eller tjensteman, som blifver till riksdagsman vald, skall vara skyldig att, under den tid han vid riksdagen sig uppehåller, sjelf bekosta sin vikaries aflönande samt att någon godtgörelse af statsmedel till följd deraf icke må för sådant ändamål utgå.

Stockholm den 13 April 1881.

På Stats-Utskottets vägnar:

E. KEY.

Reservationer:

af Herrar Grefve *G. Sparre*, *L. Nordenfelt*, *C. Beck-Friis*, Friherre *R. von Kræmer*, Grefve *S. Lagerberg*, *F. von Strökirch* och *F. F. Carlson*, hvilka såsom sin mening åberopade ett förslag till utlåtande, så lydande:

“Vid alla de under senare åren verkställda löneregleringar har städse blifvit föreskrifvet, att de i aflöningen ingående tjänstgöringspenningar skola tillfalla den, som tjensten förrättar, och jemlikt Kongl. Maj:ts skrifvelse den 26 November 1875 synas äfven militäre löntagare vara skyldige att vid fullgörande af riksdagsmannaupdrag afstå dagafflöning och tjänstgöringspenningar, åtminstone om de tillhöra Andra Kammaren och således för sitt berörda uppdrag åtnjuta arfvode. Så vidt Utskottet kunnat inhemta, hafva ej heller under senare åren af statsmedel utgått arfvoden åt vikarier för tjänstemän, hvilka af riksdagsmannaupdrag varit hindrade att sina tjänster förrätta, med undantag för lärare vid de allmänna läroverken; och då för dessa tjänstemän inom kort torde förestå en lönereglering, hvarigenom äfven för dem aflöningen delas i lön och tjänstgöringspenningar, i afseende å hvilka sistnämnda då jemväl lärer komma att stadgas, att de alltid tillfalla den, som tjensten förrättar, synes det icke vara lämpligt att Riksdagen nu skulle särskildt i afseende på dessa svagt aflönade tjänstemän ingripa.

Utskottet hemställer alltså,

att Herr Pehr Pehrssons förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.“

Herr *R. Törneblad* har begärt få antecknadt, att han hos Utskottet icke deltagit i behandlingen af förevarande ärende.
